

**TOURISM STUDIES
(CTS, DTS, BTS, MTM-II)**

Term-End Examination

June, 2013

**TS-2 : TOURISM DEVELOPMENT :
PRODUCTS, OPERATIONS AND CASE
STUDIES**

Time : 3 hours

Maximum Marks : 100

---

*Note : Answer **any five** questions in about **600** words each.
All questions carry **equal** marks.*

---

1. Discuss the importance of dance and music for tourism promotion in India. 20
2. Write short notes on **any two** of the following :
 (a) Festivals and Fairs **10x2=20**
 (b) Cuisine as a tourism product
 (c) Customs
3. Discuss the relationship between adventure, sports and tourism. 20
4. Discuss the development of Kovalam into a famous beach resort. 20

5. Explains two famous non Himalayan Hill Resorts 20
of India.
6. Write short notes on *any two* of the following : 10x2=20
(a) Elephant Festival
(b) Desert Festival of Rajasthan
(c) Rath Yatra of Puri
7. What is the difference between a guide and a path finder ? Mention the skills required by a Mountain guide. 20
8. Discuss the problems in wildlife tourism. 20
9. Explain the tourist attractions of Bombay 20
(Mumbai).
10. Write a detailed note on "Palace on Wheels". 20

पर्यटन अध्ययन

(सी.टी.एस., डी.टी.एस., बी.टी.एस.,
एम.टी.एम.-II)

सत्रांत परीक्षा

जून, 2013

टी.एस.-2 : पर्यटन विकास : उत्पाद, संचालन और स्थिति अध्ययन

समय : 3 घण्टे

अधिकतम अंक : 100

नोट : किन्हीं पाँच प्रश्नों के उत्तर लगभग 600 शब्दों में लिखिए। सभी प्रश्नों के अंक समान हैं।

---

1. भारत में पर्यटन के विकास के लिए नृत्य और संगीत के महत्व 20 की चर्चा कीजिए।

2. निम्नलिखित में से किन्हीं दो पर संक्षेप में टिप्पणी लिखिए : 10x2=20
  - (a) त्योहार और मेले
  - (b) पर्यटन उत्पाद के रूप में भोजन (cuisine)
  - (c) रीति-रिवाज

3. रोमांच, खेल और पर्यटन के बीच के संबंधों की चर्चा कीजिए। 20

4. प्रसिद्ध समुद्रतटीय आरामगाह के रूप में कोवलम के विकास की चर्चा कीजिए। 20

5. የተናገሩ የትራንስፖርት ቤት-ፍትህነትን አቅምችን ሰነድዎችን በትራንስፖርት ዘመን በቻ ተደርጓል 20
6. የተዘረዘሩ የተለያዩ የፌዴራል ድንብ የሚከተሉ የሚመለከት የሚመለከት የሚመለከት : 20
- (a) የሚከተሉ የሚመለከት
(b) የሚከተሉ የሚመለከት የሚመለከት
(c) የሚከተሉ የሚመለከት
7. የተደረገ የሚከተሉ የሚመለከት የሚመለከት የሚመለከት የሚመለከት የሚመለከት ? የሚመለከት የሚመለከት 20
8. የተደረገ የሚከተሉ የሚመለከት የሚመለከት የሚመለከት የሚመለከት 20
9. የተደረገ (የተደረገ) የሚከተሉ የሚመለከት የሚመለከት የሚመለከት 20
10. „የሚከተሉ የሚመለከት“ የተደረገ የሚመለከት የሚመለከት 20